Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 11 ta' Lulju 2023
(OR. en)

11761/23

CYBER 184
DROIPEN 107
IA 180
JAI 998
MI 607
TELECOM 229

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	10 ta' Lulju 2023
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2023) 363 final
Suġġett:	RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-KUNSILL li jivvaluta sa liema punt l-Istati Membri ħadu l-miżuri meħtieġa biex jikkonformaw mad-Direttiva (UE) 2019/713 dwar il-ġlieda kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/413/JHA

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż id-dokument COM(2023) 363 final.

Mehmuż: COM(2023) 363 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 10.7.2023
COM(2023) 363 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-KUNSILL

li jivvaluta sa liema punt l-Istati Membri ħadu l-miżuri meħtieġa biex jikkonformaw mad-Direttiva (UE) 2019/713 dwar il-ġlieda kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/413/JHA

MT MT

1. Introduzzjoni

Il-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti bħal kards ta' kreditu u ta' pagament huma sors importanti ta' dħul għall-kriminalità organizzata u li jwassal għal attivitajiet kriminali oħra bħat-terroriżmu, it-traffikar tad-droga u t-traffikar tal-bnedmin. Dawn ir-reati jikkaġunaw telf sinifikanti: fl-2019 il-valur totali ta' tranżazzjonijiet frodulenti bl-użu ta' kards maħruġa fiż-Żona Unika ta' Pagamenti bl-Euro (SEPA) laħaq il-EUR 1,87 biljun[1]. Il-maġġoranza l-kbira tat-tranżazzjonijiet frodulenti huma relatati ma' frodi b'kard mhux preżenti (card-not-present, CNP): fl-2019 80% tal-valur tal-frodi tal-kards irriżulta minn tranżazzjonijiet CNP, jiġifieri pagamenti bl-internet, bil-posta jew bit-telefown[2]. Fl-2019 il-frodi relatata ms-CNP ammontat għal EUR 1,50 biljun f'telf, żieda ta' 4,3 % fuq is-sena ta' qabel.[3]

Toħroġ fid-dieher dimensjoni transfruntiera ċara: Aktar minn nofs il-valur totali tal-frodi fl-2019 kien relatat ma' tranżazzjonijiet transfruntiera fis-SEPA. Minn perspettiva ġeografika, fl-2019 it-tranżazzjonijiet domestiċi ammontaw għal 89 % tal-valur tat-tranżazzjonijiet kollha bil-kard, iżda kienu jirrappreżentaw biss 35 % tat-tranżazzjonijiet frodulenti. It-tranżazzjonijiet transfruntiera fi ħdan is-SEPA rrappreżentaw 9 % mill-valur tat-tranżazzjonijiet kollha bil-kard, iżda 51 % tal-frodi rrapportata.[4]

Biex ikunu jistħu jiġġieldu dawn ir-reati b'mod effettiv, l-Istati Membri jeħtieġ li jiddefinixxu b'mod komuni liema atti jenħtieġ li jitqiesu bħala frodi u ffalsifikar ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti. Irid ikollhom ukoll sanzjonijiet armonizzati u l-mezzi operazzjonali biex jirrapportaw ir-reati u l-iskambju tal-informazzjoni bejn l-awtoritajiet. Għaldaqstant, fis-17 ta' April 2019, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill adottaw id-Direttiva 2019/713 (minn hawn 'il quddiem id-"Direttiva") dwar il-ġlieda kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' ħlas bi flus mhux kontanti u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/413/JHA.[5] Dan ir-rapport iwieġeb għar-rekwiżit tal-Artikolu 21 tad-Direttiva.

1.1. L-objettivi u l-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva

L-objettivi tad-Direttiva huma li jarmonizzaw il-liġi kriminali tal-Istati Membri[6] fil-qasam tal-frodi u tal-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' ħlas bi flus mhux kontanti biex isaħħu l-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet kompetenti. Għal dan l-għan, id-Direttiva tistabbilixxi regoli minimi dwar id-definizzjoni ta' reati kriminali u sanzjonijiet. Il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva huwa wiesa', kwalunkwe "apparat, oġġett jew rekord protett ta' natura korporali jew mhux korporali, jew kombinazzjoni tagħhom, minbarra valuta legali, li, waħdu jew flimkien ma'

---

[1] Il-Bank Ċentrali Ewropew, Is-Seba' rapport dwar il-frodi tal-kards, disponibbli hawn https://www.ecb.europa.eu/pub/cardfraud/html/ecb.cardfraudreport202110~cac4c418e8.en.html

[2] Ibid.

[3] Ibid.

[4] Ibid.

[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.123.01.0018.01.ENG.

[6] Minn hawn il-quddiem u sakemm ma jiġix indikat espliċitament mod ieħor, "Stati Membri" jew "l-Istati Membri kollha" jirreferu għall-Istati Membri marbuta bid-Direttiva, jiġifieri l-Istati Membri kollha minbarra d-Danimarka u l-Irlanda, li ma ħadux sehem fl-adozzjoni tad-Direttiva, skont il-Protokoll dwar il-pożizzjoni tad-Danimarka anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE). u f'konformità mal-Protokoll 21 dwar il-pożizzjoni tar-Renju Unit u l-Irlanda, rispettivament.

proċedura jew sett ta' proċeduri, jippermetti li d-detentur jew l-utent jittrasferixxi flus jew valur monetarju, inkluż permezz ta' mezzi ta' skambju diġitali," Artikolu 2 (a)[7]. Pereżempju, applikazzjoni għal pagament b'mezz mobbli flimkien ma' proċedura ta' awtorizzazzjoni (eż. PIN) tkun koperta minn din id-definizzjoni. Jinkludi wkoll muniti virtwali, l-Artikoli 2 (d) u 6.

Id-Direttiva tiddefinixxi reati kriminali speċifiċi, jiġifieri:

- Użu frodulenti ta' strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti (Artikolu 3);
- Reati relatati mal-użu frodulenti ta' strumenti korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti (Artikolu 4);
- Reati relatati mal-użu frodulenti ta' strumenti mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti (Artikolu 5);
- Frodi relatata ma' sistemi ta' informazzjoni (Artikolu 6);
- Il-produzzjoni illegali ta' għodod biex isiru r-reati msemmija (l-Artikolu 7).

Barra minn hekk, id-Direttiva **testendi r-responsabbiltà kriminali** għall-inċitament, l-għajnuna u assistenza minn persuni fiżiċi u/jew ġuridiċi biex iwettqu u t-tentattiv tagħhom biex iwettqu r-reati msemmija hawn fuq (l-Artikolu 8).

Il-livelli minimi tal-**pieni** massimi għar-reati msemmija fid-Direttiva huma previsti fl-Artikolu 9.

L-Artikoli sussegwenti jistabbilixxu kundizzjonijiet minimi għar-**responsabbiltà ta' persuni ġuridiċi** (l-Artikolu 10) u s-sanzjonijiet, li għandhom jinkludu multi kriminali u mhux kriminali, u jagħtu lista ta' eżempji ta' sanzjonijiet possibbli kontrihom (l-Artikolu 11).

L-objettiv tal-Artikolu 12 huwa li jiżgura li t-trasgressuri kif stabbilit fid-Direttiva jiffaċċjaw prosekuzzjoni fir-rigward tar-reati skont l-Artikoli 3 sa 8 tad-Direttiva. Il-**ġuriżdizzjoni** ta' Stat Membru għandha tiġi stabbilita jekk a) ir-reat jitwettaq kompletament jew parzjalment fit-territorju tiegħu, u/jew b) it-trasgressur ikun wieħed miċ-ċittadini tiegħu. Fi kliem ieħor, il-punt (a) tal-Artikolu 12(1) tad-Direttiva jistabbilixxi l-prinċipju ta' territorjalità filwaqt li l-punt (b) iwassal għall-prinċipju ta' nazzjonalità attiva.

L-Artikolu 13(1) tad-Direttiva jistipula li l-**għodod investigattivi** għall-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni tar-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u disponibbli għall-persuni, l-unitajiet u s-servizzi responsabbli. L-informazzjoni dwar ir-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 għandha tasal għand l-awtoritajiet li jinvestigaw jew jagħmlu prosekuzzjoni ta' dawk ir-reati mingħajr dewmien żejjed, skont l-Artikolu 13(2) tad-Direttiva.

Rigward l-iskambju ta' informazzjoni, l-Artikolu 14 jitlob li l-Istati Membri jiżguraw li għandhom **punti ta' kuntatt** nazzjonali operazzjonali disponibbli 24 siegħa u 7 ijiem fil-ġimgħa, sabiex ikunu jistgħu jwieġbu għal kwalunkwe talba barranija urġenti f'temp ta' 8 sigħat.

Barra minn hekk, l-Artikolu 15(1) tad-Direttiva jirrikjedi li l-Istati Membri jistabbilixxu mezzi xierqa biex **jirrapportaw ir-reati** msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 lill-awtoritajiet pubbliċi

[7] L-Artikoli kollha msemmija jirreferu għal dawk tad-Direttiva sakemm mhux indikat mod ieħor.

mingħajr dewmien żejjed. B'mod partikolari l-istituzzjonijiet finanzjarji huma mistiedna jirrapportaw suspetti ta' frodi lill-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi u lill-awtoritajiet ġudizzjarji (l-Artikolu 15(2)). Ir-rapportar spiss ikun il-punt tat-tluq tal-investigazzjonijiet kriminali (il-Premessa 27).

Fl-aħħar nett, l-Artikoli 16 u 17 tad-Direttiva jittrattaw **l-assistenza u l-appoġġ tal-vittmi** u **l-prevenzjoni** rispettivament.

<u>1.2 L-iskop u l-metodoloġija tar-rapport</u>

L-Artikolu 20 ta' din id-Direttiva jirrikjedi li l-Istati Membri jdaħħlu fis-seħħ id-dispożizzjonijiet leġiżlattivi, regolamentari u amministrattivi neċessarji biex jikkonformaw mad-Direttiva sal-31 ta' Mejju 2021 u li jinnotifikaw lill-Kummissjoni b'dan.

Dan ir-rapport iwieġeb għar-rekwiżit taħt l-Artikolu 21 tad-Direttiva li l-Kummissjoni tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill fejn tivvaluta kemm l-Istati Membri ħadu l-miżuri neċessarji sabiex ikunu konformi mad-Direttiva. Ir-rapport — li huwa l-ewwel wieħed skont l-Artikolu 21 — jagħti ħarsa ġenerali lejn il-miżuri ta' traspożizzjoni ewlenin li ttieħdu mill-Istati Membri.

It-traspożizzjoni mill-Istati Membri tinvolvi l-ġbir ta' informazzjoni dwar il-leġiżlazzjoni rilevanti u l-miżuri amministrattivi, l-analiżi tagħha, l-abbozzar ta' leġiżlazzjoni ġdida jew - f'bosta każijiet- l-emendar ta' atti attwali, it-tkomplija tagħhom sal-adozzjoni, u finalment ir-rapportar lill-Kummissjoni.

Sal-iskadenza tat-traspożizzjoni (il-31 ta' Mejju 2021), 9 Stati Membri nnotifikaw lill-Kummissjoni li kienu lestew it-traspożizzjoni tad-Direttiva u kkomunikaw il-miżuri ta' traspożizzjoni tagħhom. F'Lulju 2021, il-Kummissjoni fetħet proċeduri ta' ksur minħabba n-nuqqas ta' komunikazzjoni tal-miżuri nazzjonali ta' traspożizzjoni kontra l-bqija tas-16-il Stat Membru: AT, BE, BG, CY, CZ, EL, ES, HR, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO u SI[8]. Filwaqt li minn dak iż-żmien 'l hawn 15-il Stat Membru nnotifikaw il-miżuri ta' traspożizzjoni tagħhom, mit-30 ta' April 2023 għad hemm proċedura ta' ksur għan-nuqqas ta' komunikazzjoni tal-miżuri ta' traspożizzjoni nazzjonali kontra BG pendenti.[9]

Id-deskrizzjoni u l-analiżi li ġejjin f'dan ir-rapport huma bbażati fuq l-informazzjoni dwar il-miżuri ta' traspożizzjoni nazzjonali li ngħatat mill-Istati Membri sal-31 ta' Jannar 2023. In-notifiki riċevuti wara din id-data ma ġewx ikkunsidrati. Ġew ikkunsidrati l-miżuri notifikati kollha li jirreferu għal leġiżlazzjoni nazzjonali kif ukoll deċiżjonijiet tal-qrati u - fejn xieraq - it-teorija legali komuni. Barra minn hekk, matul l-analiżi, il-Kummissjoni kkuntattjat direttament lill-Istati Membri fejn kien xieraq għal aktar informazzjoni jew kjarifiki. L-informazzjoni kollha miġbura kienet ikkunsidrata għall-fini tal-analiżi.

Lil hinn mill-kwistjonijiet identifikati f'dan ir-rapport, jista' jkun hemm kemm sfidi ulterjuri fit-traspożizzjoni u dispożizzjonijiet oħrajn mhux rapportati lill-Kummissjoni, kif ukoll żviluppi leġiżlattivi u mhux leġiżlattivi futuri. Għalhekk, dan ir-rapport ma jżommx lill-

[8] L-Istati Membri f'dan id-dokument huma mqassra skont: http://publications.europa.eu/code/en/en-5000600.htm.

[9] Hawnhekk issib informazzjoni dwar id-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni dwar il-proċeduri ta' ksur: https://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/screen/home?lang_code=mt.

Kummissjoni milli tkompli tevalwa xi dispożizzjonijiet u milli tkompli tappoġġa lill-Istati Membri fit-traspożizzjoni u l-implimentazzjoni tad-Direttiva.

2. Miżuri ta' traspożizzjoni

2.1 Definizzjonijiet legali

L-Artikolu 2 jistabbilixxi d-definizzjonijiet tat-termini ewlenin li jintużaw fid-Direttiva, jiġifieri: strument ta' pagament mhux bi flus kontanti; apparat, oġġett jew rekord protett; mezzi ta' skambju diġitali; munita virtwali; sistema ta' informazzjoni; *data* tal-kompjuter, persuna ġuridika.

L-Istati Membri ġeneralment ittrasponew id-definizzjonijiet billi bbażaw fuq liġijiet li kienu jeżistu qabel id-Direttiva jew li ġew adottati wara d-dħul fis-seħħ tagħha. F'xi każijiet, filwaqt li ma hemm l-ebda dispożizzjoni li tistabbilixxi speċifikament definizzjonijiet, ir-reati huma trasposti permezz ta' dispożizzjonijiet ġenerali tal-kodiċi kriminali li għandhom kamp ta' applikazzjoni usa', pereż. dispożizzjonijiet dwar is-serq. Għalhekk, in-nuqqas ta' komunikazzjoni ta' traspożizzjoni verbatim tad-definizzjoni mhux neċessarjament jindika nuqqas ta' kompletezza jew nuqqas ta' konformità.

Barra minn hekk, bosta mid-definizzjonijiet ta' kontroreferenza jinsabu stabbiliti f'direttivi oħra.

a) Strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti

Il-valutazzjoni żvelat mill-anqas każ wieħed ta' traspożizzjoni mhux kompluta, peress li d-definizzjoni stabbilita mid-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/413/JHA ma kinitx ġiet aġġornata. Konsegwentement, tirreferi biss għal strumenti ta' pagament korporali u ma tkoprix "apparat, oġġett jew rekord protett, jew kombinazzjoni tagħhom", kif previst fid-definizzjoni tad-Direttiva.

b) Apparat, oġġett jew rekord protett;

Diversi Stati Membri ma ttrasponewx din id-definizzjoni (BG, CZ, EE, ES, FI, HR, LT, NL, PL, PT, RO, SI). Dan mhux neċessarjament jitqies bħala każ ta' nuqqas ta' konformità peress li, tipikament, it-tifsira hija awtospjegattiva jew tista' tiġi derivata mill-formulazzjoni tad-definizzjoni ta' strument ta' pagament mhux bi flus kontanti. F'xi pajjiżi, il-kunċett huwa spjegat bħala xogħlijiet preparatorji.

c) Mezzi diġitali ta' pagament u munita virtwali

Dawn iż-żewġ definizzjonijiet huma ċentrali għad-Direttiva 2019/713, li l-għan ewlieni tagħha kien li tindirizza l-fatt li d-Deċiżjoni Qafas 2001/413/JHA ma għadhiex tirrifletti r-realtajiet ta' bħalissa u ma tindirizzax biżżejjed sfidi ġodda u żviluppi teknoloġiċi bħall-muniti virtwali u l-pagamenti b'mezz mobbli li kien jeħtieġ li jiġu inklużi biex jiġi żgurat rispons komprensiv għall-fenomenu u jingħalqu lakuni mhux intenzjonati fil-kriminalizzazzjoni.

Il-kwistjoni ewlenija li tinqala' fit-traspożizzjoni hija l-kopertura tal-munita virtwali, definita fl-Artikolu 2(d) tad-Direttiva. Filwaqt li l-flus elettroniċi huma definiti fl-Istati Membri kollha, ta' sikwit bħala riżultat tat-traspożizzjoni tad-Direttiva dwar il-flus elettroniċi[10], id-definizzjoni u l-kopertura tal-flus virtwali mhux dejjem ikunu sempliċi.

[10] Id-Direttiva 2009/110/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Settembru 2009 dwar il-bidu, l-eżerċizzju u s-superviżjoni prudenzjali tan-negozju tal-istituzzjonijiet tal-flus elettroniċi li temenda d-Direttivi 2005/60/KE u 2006/48/KE u li tħassar id-Direttiva 2000/46/KE ĠU L 267, 10.10.2009

Fl-HU, il-munita virtwali titqies bħala proprjetà u *data* elettronika u tista' tkun soġġetta għal konfiska ta' proprjetà u qbid. Bl-istess mod, fil-PL, il-munita virtwali mhijiex definita fil-leġiżlazzjoni u hemm ċertu livell ta' inċertezza dwar jekk tkunx koperta mir-reati differenti rilevanti għat-traspożizzjoni tad-Direttiva, għalkemm xi awturi jqisu li l-munita virtwali tista' taqa' taħt id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi Kriminali li jirregolaw reati relatati mal-informazzjoni, mal-portaturi tad-*data* jew mad-*data* tal-informazzjoni.

Bosta Stati Membri ttrasponew dawn id-definizzjonijiet permezz ta' regoli finanzjarji u mhux fil-liġijiet kriminali (AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, HR, HU, LT, LU, LV, SI). Madankollu f'uħud mill-każijiet issir kontroreferenza għad-dispożizzjonijiet rilevanti fil-leġiżlazzjoni nazzjonali li tistabbilixxi r-reati. Fl-aħħar nett, iż-żewġ definizzjonijiet huma trasposti fil-Kodiċi Kriminali fi tliet Stati Membri (IT, MT, RO).

d) Sistema tal-informazzjoni

L-Artikolu 2(e) jiddefinixxi "sistema ta' informazzjoni" billi jagħmel kontroreferenza għall-punt (a) tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2013/40/UE. L-Istati Membri kollha ttrasponew id-definizzjoni f'konformità mad-Direttiva.

e) *Data* tal-kompjuter

Data tal-kompjuter tinsab definita fl-Artikolu 2(f) permezz ta' kontroreferenza għall-punt (b) tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2013/40/UE. L-Istati Membri kollha ttrasponew l-Artikolu 2(f) f'konformità mad-Direttiva.

f) Persuna ġuridika

Fl-aħħar nett, l-Artikolu 2(g) jiddefinixxi "persuna ġuridika". Kważi l-Istati Membri kollha ttrasponew dan it-terminu fil-leġiżlazzjoni tagħhom. L-unika eċċezzjoni hija SE, li ma tiddefinixxix "persuna ġuridika". L-eqreb terminu li ntuża fit-traspożizzjoni huwa "impenn". Dan it-terminu la huwa definit f'xi test legali, u lanqas fid-duttrina jew fil-ġurisprudenza.

2.2 Reati kriminali speċifiċi

a) Użu frodulenti ta' strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti

L-Artikolu 3(a) tad-Direttiva jirrikjedi li l-Istati Membri jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li meta l-użu frodulenti ta' strument ta' pagament mhux bi flus kontanti misruq jew inkella approprjat jew miksub illegalment isir b'mod intenzjonali, ikun punibbli bħala reat kriminali.

25 Stat Membru ttrasponew l-Artikolu 3(a) tad-Direttiva. Mill-25 pajjiż, 14 ittrasponew id-Direttiva permezz ta' dispożizzjoni speċifika dwar l-użu frodulenti ta' strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti (AT, CY, ES, FI, HU, IT, LT, MT, NL, PT, RO, SE, SI, SK). Il-bqija tal-Istati Membri rreferew għal reati aktar ġenerali, bħal frodi u ffalsifikar tal-kompjuter, jew frodi relatati ma' mezzi ta' pagamenti, mhux limitati għal strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti (BE, BG, CZ, DE, EE, EL, FR, HR, LU, LV, PL, SE, SK).

Il-liġi dwar ir-riżorsi umani ma tirreferix għall-użu ta' strumenti ta' pagament misruqa jew approprjati illegalment b'mod ieħor; id-dispożizzjoni ta' traspożizzjoni fl-HU tirreferi biss għal strumenti elettroniċi ta' pagament mhux bi flus kontanti.

Skont l-Artikolu 3(b) tad-Direttiva, l-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li meta l-użu frodulenti ta' strument ta' pagament mhux bi flus kontanti ffalsifikat isir b'mod intenzjonali, ikun punibbli bħala reat kriminali.

B'mod ġenerali l-Artikolu 3(b) ġie traspost b'mod sħiħ.

Biex jittrasponu d-Direttiva, 15-il Stat Membru jirreferu għad-dispożizzjonijiet nazzjonali dwar strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti (AT, CY, DE, EE, ES, FI, HR, HU, IT, LT, MT, NL, PT, RO, SI), filwaqt li l-leġiżlazzjoni nazzjonali ta' traspożizzjoni f'għaxar Stati Membri tkopri reati aktar ġenerali bħal serq jew frodi, jew reati relatati ma' strumenti ta' pagament, iżda mhux speċifikament strumenti mhux bi flus kontanti (BE, BG, CZ, EL, FR, LU, LV, PL, SE, SK).

b) Reati relatati mal-użu frodulenti ta' strumenti korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti

L-Artikolu 4 tad-Direttiva jirrikjedi li l-Istati Membri jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li l-atti intenzjonali elenkati fis-subparagrafi tagħha jkunu punibbli bħala reat kriminali. Is-subparagrafi jinkludu s-serq jew approprjazzjoni illegali oħra ta' strument korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti (a); il-kontrafazzjoni jew falsifikazzjoni frodulenti ta' strument korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti (b); il-pussess ta' strument korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti li jkun misruq jew approprjat illegalment b'xi mod ieħor, jew kontrafatt jew iffalsifikat bil-għan li jintuża b'mod frodulenti (c); l-akkwist għall-użu personali jew għal persuna oħra, inklużi r-riċezzjoni, l-approprjazzjoni, ix-xiri, it-trasferiment, l-importazzjoni, l-esportazzjoni, il-bejgħ, it-trasport jew id-distribuzzjoni ta' strument korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti li jkun misruq, kontrafatt jew iffalsifikat bil-għan li jintuża b'mod frodulenti (d).

Filwaqt li l-Artikolu 4 jidher li ġie traspost b'mod xi ftit jew wisq litterali, fi ftit każijiet it-traspożizzjoni nazzjonali tqajjem mistoqsijiet fir-rigward tal-atti speċifiċi ta' akkwist għalih innifsu jew strument korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti misruq, kontrafatt jew iffalsifikat għal użu frodulenti.

c) Reati relatati mal-użu frodulenti ta' strumenti mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti

L-Artikolu 5 tad-Direttiva jikkriminalizza mġiba marbuta mal-użu frodulenti ta' strumenti mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti. L-analiżi sabet li dan l-Artikolu ma jidhirx li ħoloq diffikultajiet fit-traspożizzjoni. Fil-maġġoranza tal-każijiet, id-dispożizzjoni nazzjonali tapplika kemm għal strument korporali kif ukoll għal strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti. Madwar nofs l-Istati Membri ttrasponew l-Artikolu 5 tad-Direttiva permezz ta' dispożizzjonijiet aktar ġenerali (BE, BG, DE, EE, FI, HR, FR, LV, PL, SE, SK), u aktar minn nofshom ittrasponewh permezz ta' dispożizzjoni relatata speċifikament mal-użu frodulenti ta' strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti (AT, CY, CZ, EL, ES, HU, IT, LT, LU, NL, PT, RO, SI).

d) Frodi relatata ma' sistemi ta' informazzjoni

L-Artikolu 6 tad-Direttiva jobbliga lill-Istati Membri jiżguraw li t-twettiq jew l-ikkawżar ta' trasferiment ta' flus, valur monetarju jew munita virtwali li jikkaġuna li persuna oħra titlef proprjetà illegalment biex trasgressur jew parti terza jagħmel gwadann illegali, ikun punibbli bħala reat kriminali, meta jitwettaq intenzjonalment permezz tat-tfixkil jew l-interferiment fil-funzjonament ta' sistema tal-informazzjoni mingħajr dritt (Art. 6 (a)); Jew, mingħajr dritt, permezz tal-introduzzjoni, it-tibdil, it-tħassir, it-trażmissjoni jew it-trażżin ta' *data* tal-kompjuter (Art. 6(b)). L-Istati Membri kollha ttrasponew l-Artikolu 6.

e) Għodod li jintużaw għat-twettiq ta' reati

L-Artikolu 7 tad-Direttiva jirrikjedi li l-Istati Membri jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li l-produzzjoni, l-akkwist għalihom infushom jew għal ħaddieħor, jew it-tqegħid għad-dispożizzjoni ta' apparat jew strument, *data* tal-kompjuter jew kwalunkwe mezz ieħor primarjament iddisinjat jew adattat speċifikament għall-fini li jitwettaq kwalunkwe wieħed mir-reati msemmija fl-Artikoli 4 (a) — (b), 5 (a) — (b) jew 6, tal-anqas meta jitwettqu bl-intenzjoni li jintużaw dawn il-mezzi, ikunu punibbli bħala reat kriminali.

Il-maġġoranza l-kbira tal-Istati Membri ttrasponew l-Artikolu 7 tad-Direttiva (AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, LT, LV, NL, RO, SE, SI, SK).

Sitt pajjiżi ttrasponew l-Artikolu 7 tad-Direttiva permezz ta' dispożizzjonijiet, li jirreferu għal dispożizzjonijiet usa', jew dwar reati ġenerali bħas-serq, jew dwar strumenti finanzjarji u mezzi ta' pagamenti (BG, FI, FR, LV, SE, SK). 17-il pajjiż ittrasponewha permezz ta' dispożizzjoni speċifika dwar l-għodod użati għat-twettiq tar-reati differenti tad-Direttiva relatati ma' strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti korporali jew mhux korporali (AT, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, HR, HU, IT, LT, LU, MT, NL, PL, RO, SI).

Ħames Stati Membri jidhru li ltaqgħu ma' diffikultajiet fit-traspożizzjoni (BE, BG, HU, PL, PT).

2.3 Regoli ġenerali għar-reati kkonċernati

a) L-inċitament, l-għajnuna u l-assistenza; tentattiv

Skont l-Artikolu 8(1) tad-Direttiva, l-Istati Membri jeħtiġilhom jiżguraw li l-inċitament jew l-għajnuna u l-assistenza ta' reati fir-rigward ta' reat imsemmi fl-Artikoli 3 sa 7 jkunu punibbli bħala reat kriminali.

L-Istati Membri kollha ttrasponew din id-dispożizzjoni. Il-maġġoranza l-kbira tal-Istati Membri ttrasponew id-Direttiva permezz ta' artikolu preeżistenti dwar l-inċitament jew l-għajnuna u l-assistenza ta' reati b'mod ġenerali (AT, BE, BG, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IT, LT, LU, LV, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK). Madankollu, żewġ Stati Membri ddeċidew li jippromulgaw dispożizzjoni ġdida, li tapplika biss fil-kuntest tar-reati tad-Direttiva (CY, MT).

L-ewwel sentenza tal-Artikolu 8(2) tad-Direttiva tirrikjedi li l-Istati Membri jiżguraw li tentattiv biex jitwettaq reat li jinsab fl-Artikolu 3, l-Artikoli 4 (a), (b) jew (d), l-Artikoli 5 (a) jew (b), jew l-Artikolu 6 ikun punibbli bħala reat kriminali. L-Istati Membri kollha jidhru li ttrasponew din id-dispożizzjoni b'mod sħiħ, ħlief il-BE, LU u SI.

F'dan il-każ ukoll, il-maġġoranza tal-Istati Membri ttrasponew id-Direttiva permezz ta' artikolu preeżistenti li japplika għal tentattiv b'mod ġenerali (AT, BG, CZ, EE, EL, ES, FR, HR, HU, IT, LT, LV, NL, PL, PT, SE, SK). L-oħrajn inkludewha f'miżura ta' traspożizzjoni speċjali (CY, DE, FI, MT, RO).

L-Istati Membri jeħtieġ ukoll li jiżguraw li tal-inqas it-tentattiv ta' akkwist frodulenti ta' strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti miksub illegalment, iffalsifikat jew iffalsifikat għalihom infushom jew għal ħaddieħor (l-Artikolu 5(d)) ikun punibbli bħala reat kriminali, l-Artikolu 8(2) it-tieni sentenza.

Il-valutazzjoni żvelat li l-kriminalizzazzjoni tat-tentattiv tista' tkun soġġetta għal limitazzjonijiet mhux previsti fid-direttiva f'żewġ Stati Membri (HR, SI).

L-Istati Membri kollha li kien fadal ittrasponew id-dispożizzjonijiet rilevanti tad-Direttiva. Dan għamluh jew permezz ta' artikolu dwar tentattiv b'mod ġenerali (AT, BE, BG, CZ, IT, EE, EL, ES, FR, HU, LT, LU, LV, NL, PL, PT, SE, SK), jew permezz ta' miżura ta' traspożizzjoni speċjali (CY, DE, FI, MT, RO).

b) Penali

L-Artikolu 9 jistipula li r-reati fl-Artikoli 3 sa 8 jkunu punibbli b'pieni kriminali effettivi, proporzjonati u dissważivi, u jipprovdi t-terminu massimu ta' priġunerija għar-reati differenti.

Filwaqt li ġeneralment l-Istati Membri ttrasponew l-Artikolu 9 tad-Direttiva, il-valutazzjoni identifikat kwistjonijiet possibbli relatati mal-kamp ta' applikazzjoni tad-definizzjoni fir-rigward tal-Artikolu 9(2) fil-HR, u 9 (6) fil-BE, CZ, HR u HU.

It-tqabbil bejn is-sanzjonijiet stabbiliti mill-Istati Membri u r-reati differenti huwa kkumplikat minħabba li r-reati huma koperti minn dispożizzjonijiet ġenerali u speċifiċi. Meta ttrasponew id-Direttiva permezz ta' dispożizzjonijiet dwar reati ġenerali, l-Istati Membri bbażaw fuq diversi dispożizzjonijiet nazzjonali biex jikkriminalizzaw wieħed mill-atti pprojbiti mid-Direttiva. Dan iwassal għal diversi pieni massimi applikabbli għal dan ir-reat speċifiku u jimplika li s-sanzjoni massima attwali tkun tiddependi fuq kull każ speċifiku, fuq l-approċċ segwit mill-Qrati u fuq ir-regoli nazzjonali dwar konkors ta' sanzjonijiet. Bħala eżempju, fil-PL, ir-regola hija li att wieħed jista' jikkostitwixxi reat wieħed biss. F'każ li mġiba jkollha karatteristiċi ta' żewġ dispożizzjonijiet jew aktar tal-liġi kriminali, il-Qorti trid tagħżel reat speċifiku wieħed. Min-naħa l-oħra, fil-BG, f'każijiet fejn il-parti speċjali tal-Kodiċi Kriminali tipprevedi l-impożizzjoni ta' żewġ pieni jew aktar fl-istess ħin għal reat partikolari, il-qorti għandha tiddetermina t-tul ta' kull piena b'tali mod li t-total ikun konformi mal-objettivi ġenerali tal-piena.

Barra minn hekk, id-dispożizzjonijiet jistgħu jinkludu ċirkostanzi aggravanti li jistgħu jgħollu l-limitu massimu u jwasslu għal aktar sanzjonijiet. Għalhekk, il-piena massima tiddependi fuq il-mod kif jitwettaq ir-reat. Pereżempju, id-dispożizzjoni ġenerali dwar il-miżapproprjazzjoni fil-HR iġġorr piena massima ta' ħames snin ħabs. Madankollu, jekk it-trasgressur juża l-forza, il-piena massima tkun ta' 10 snin, u jekk l-azzjoni tirriżulta fi gwadann materjali sostanzjali, it-trasgressur jiffaċċja sa 12-il sena priġunerija. Fil-DE, il-falsifikazzjoni ta' strumenti ta' pagament korporali mhux bi flus kontanti twassal għal massimu ta' ħames snin priġunerija. Madankollu, jekk it-trasgressur ikun aġixxa bi skop kummerċjali, il-piena tkun massimu ta' 10 snin.

Il-valutazzjoni żvelat ukoll li, fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, il-limiti previsti fil-leġiżlazzjoni domestika huma aktar stretti minn dawk stabbiliti mid-Direttiva. Id-differenza tista' tkun sinifikanti: L-iffalsifikar tal-flus huwa punibbli b'massimu ta' 15-il sena fil-BG u l-LU u sa 25 sena fil-PL. Żewġ Stati Membri biss jipprevedu l-istess penali massimi (jew qrib ħafna) bħal dawk tad-Direttiva (AT, MT).

c) Ir-responsabbiltà tal-persuni ġuridiċi

Il-valutazzjoni wriet li 16-il Stat Membru ttrasponew l-Artikolu 10 tad-Direttiva permezz ta' dispożizzjoni ġenerali eżistenti fil-Kodiċi Kriminali tagħhom (AT, CZ, BE, BG, DE, EE, ES, FR, HR, HU, LU, LV, NL, PT, RO, SE), filwaqt li disa' Stati Membri ttrasponewha permezz ta' liġi speċifika dwar ir-responsabbiltà tal-persuni ġuridiċi fil-kuntest tad-Direttiva (CY, EL, FI, IT, LT, MT, PL, SI, SK).

d) Is-sanzjonijiet għal persuni ġuridiċi

L-Artikolu 11 tad-Direttiva jirrikjedi li l-Istati Membri jistabbilixxu sanzjonijiet effettivi, proporzjonati u dissważivi fil-forma ta' multi kriminali jew mhux kriminali anke għal persuni ġuridiċi. L-Istati Membri kollha stabbilixxew tali sanzjonijiet.

L-Artikolu 11 jipprovdi għażla għall-Istati Membri biex jinkludu diversi sanzjonijiet speċifiċi għal persuni ġuridiċi, bħall-esklużjoni mill-intitolament għal benefiċċji pubbliċi jew l-istralċ ġudizzjarju. Sitt Stati Membri ma għamlu l-ebda użu mill-għażla fl-Artikolu 11 tad-Direttiva (AT, BG, EE, FI, NL, SE). Il-bqija tad-19-il pajjiż jew ittrasponew l-Artikolu 11 kollu kemm hu, jew partijiet minnu (BE, CY, CZ, DE, EL, ES, FR, HR, HU, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SK).

e) Il-ġuriżdizzjoni

Dan l-Artikolu, li jobbliga lill-Istati Membri jistabbilixxu ġuriżdizzjoni għal reati mwettqa fit-territorju tagħhom jew minn ċittadin, huwa traspost fid-dispożizzjonijiet ġenerali tal-Kodiċi Kriminali jew tal-Kodiċi Proċedurali Kriminali nazzjonali fl-Istati Membri kollha. Għalhekk, il-prinċipju tat-territorjalità u l-prinċipju ta' nazzjonalità attiva huma ta' applikazzjoni ġenerali u mhux speċifiċi għar-reati rregolati minn din id-Direttiva. Barra minn hekk, l-Artikolu 12 ġie traspost ukoll minn CY fil-Liġi nazzjonali dwar il-Ġlieda kontra l-Frodi u l-Falsifikazzjoni ta' Mezzi ta' Pagamenti Mhux Flus Kontanti, u mill-PT fil-Liġi dwar iċ-Ċiberkriminalità.

L-Istati Membri kollha ttrasponew il-punti (a) u (b) tal-Artikolu 12(1).

L-Artikolu 12(3) jippermetti lill-Istati Membri jistabbilixxu ġuriżdizzjoni fuq reat imsemmi fl-Artikoli 3 sa 8 tad-Direttiva mwettaq barra mit-territorju tagħhom, fejn, fost l-oħrajn, a) ir-reat jitwettaq minn xi ħadd li għandu r-residenza abitwali tiegħu fit-territorju tiegħu; b) ir-reat jitwettaq għall-benefiċċju ta' persuna ġuridika stabbilita fit-territorju tiegħu; jew c) ir-reat jitwettaq kontra wieħed miċ-ċittadini tiegħu jew kontra persuna li għandha r-residenza abitwali fit-territorju tiegħu. Erbatax-il Stat Membru (BE, CY, CZ, DE, EL, ES, FI, HR, LT, LV, MT, NL, SE, SK) użaw l-għażla stabbilita fl-Artikolu 12(3)(a); 12-il Stat Membru (BE, CY, CZ, EL, FI, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SK) ittrasponew l-Artikolu 12(3)(b); u 16-il Stat Membru (AT, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, FI, FR, HR, HU, LV, MT, RO, SE, SI) estendew il-ġuriżdizzjoni tagħhom skont l-Artikolu 12(3)(c). Fir-rigward ta' dan il-punt (c), fil-BG, DE, EE, HU, RO u SI, ġiet stabbilita ġuriżdizzjoni għal reat li jitwettaq barra mit-territorju tiegħu fejn ir-reat jitwettaq kontra wieħed miċ-ċittadini tiegħu (biss) — u b'hekk ir-residenti abitwali jitħallew barra. AT tipprevedi l-prosekuzzjoni mis-sistema tal-ġustizzja kriminali Awstrijaka fir-rigward ta' reati mwettqa barra mill-pajjiż jekk it-trasgressur u l-vittma jkunu Awstrijaċi. CY, CZ, EL, FI, LV u MT użaw tliet dispożizzjonijiet fakultattivi stabbiliti fl-Artikolu 12(3).

2.4 Kwistjonijiet operazzjonali

a) Investigazzjonijiet u kooperazzjoni effettivi

Fl-Istati Membri kollha, l-għodod investigattivi għall-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni tar-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 mhumiex inklużi b'mod espliċitu fil-leġiżlazzjoni li tittrasponi d-Direttiva, iżda f'leġiżlazzjoni aktar ġenerali, bħall-Kodiċijiet tal-Proċedura Kriminali. Tipikament, il-possibbiltà li tintuża għodda investigattiva f'ċertu każ hija relatata mas-sanzjoni għar-reat inkwistjoni; għalhekk, kif diġà ġie indikat fid-dispożizzjoni tad-Direttiva, l-għodod investigattivi li jintużaw fil-qlieda kontra l-kriminalità organizzata jew f'każijiet oħra ta' kriminalità serja se jkunu disponibbli wkoll għall-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni tar-reati stabbiliti f'din id-Direttiva. L-eċċezzjonalità ta' xi għodod investigattivi u l-ħtieġa tal-proporzjonalità mar-reat spiss jiġu inklużi fid-dispożizzjonijiet legali rilevanti u/jew fil-Kostituzzjoni.

L-informazzjoni dwar ir-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 għandha tasal għand l-awtoritajiet li jinvestigaw jew li jmexxu l-prosekuzzjoni ta' dawk ir-reati mingħajr dewmien żejjed, skont l-Artikolu 13(2) tad-Direttiva. Fi kliem ieħor, l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi u awtoritajiet kompetenti oħra jenħtieġ li jkollhom aċċess f'waqtu għal informazzjoni rilevanti biex issir investigazzjoni u prosekuzzjoni tar-reati msemmija f'din id-Direttiva (il-Premessa 22). Il-kodiċi tal-Proċedura Kriminali spiss jipprevedi diversi sistemi ta' rapportar sabiex ir-reati kriminali (skont it-tifsira tal-Artikoli 3 sa 8 tad-Direttiva) ikunu jistgħu jiġu rrapportati b'mod effiċjenti u malajr. Dawn is-sistemi ta' rapportar jinkludu: dmir ta' rapportar ta' korpi u awtoritajiet pubbliċi; sistema ta' żvelar ta' informazzjoni protetta; proċedura għall-ilmenti; obbligu tal-fornituri ta' servizzi ta' pagament li jirrapportaw inċidenti operazzjonali jew ta' sigurtà serji; u dritt tal-individwi privati li jirrapportaw inċidenti. Barra minn hekk, xi liġijiet aktar speċifiċi jistgħu jiżguraw li rapporti ta' inċidenti ta' sigurtà (inklużi rapporti ta' atti kriminali serji, bħal akkwist mhux awtorizzat, falsifikazzjoni u alterazzjoni ta' mezz ta' pagament) jiġu rrapportati lill-awtoritajiet rilevanti malajr kemm jista' jkun. Tali liġijiet ġew irrapportati minn AT, CZ, LT, FI, MT u PT.

Ta'sikiwit il-kundizzjoni li l-informazzjoni sottomessa għandha "tasal għand l-awtoritajiet rilevanti mingħajr dewmien żejjed" ma tiġix trasposta b'mod espliċitu.

b) L-iskambju ta' informazzjoni

L-iskambju ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali tal-infurzar tal-liġi għall-finijiet tal-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni ta' reati kriminali, inklużi dawk imsemmija fl-Artikolu 3 sa 8 tad-Direttiva, jista' jiġi ffaċilitat permezz ta' punti ta' kuntatt operazzjonali(il-premessa 26). L-ewwel sentenza tal-Artikolu 14(1) tad-Direttivi tiżgura li l-Istati Membri tabilħaqq jistabbilixxu dawk il-punti ta' kuntatt u li jkunu disponibbli 24/7. Barra minn hekk, it-tieni sentenza tobbliga li l-Istati Membri jkollhom fis-seħħ proċeduri biex jindirizzaw talbiet urġenti minnufih għal assistenza u jipprovdu tweġiba fi żmien tmien sigħat, billi tal-anqas jindikaw jekk it-talba tkunx se tiġi mwieġba u l-forma ta' tali tweġiba u t-tul ta' żmien biex tintbagħat.

L-Istati Membri li ġejjin iddeċidew li jużaw punt ta' kuntatt operazzjonali eżistenti għall-finijiet deskritti f'din id-Direttiva: AT, BE, CY, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LT, LV, NL, PL, PT, SE.

It-tabella 1 tipprovdi ħarsa ġenerali lejn il-punti ta' kuntatt stabbiliti. Ma ġie identifikat l-ebda punt ta' kuntatt fil-BG, CZ, LU, SI, HR.

Tabella 1 Punti ta' Kuntatt Operazzjonali

Stat Membru	Punt ta' Kuntatt	Stat Membru	Punt ta' Kuntatt
AT	L-Uffiċċju tal-Pulizija Kriminali Federali	**EE**	Il-Ministeru tal-Ġustizzja
BE	Id-Direttorat għall-Informazzjoni Operazzjonali tal-Pulizija	**FI**	L-Uffiċċju Nazzjonali tal-Intelligence
BG	Mhux Applikabbli	**FR**	Id-Diviżjoni għar-Relazzjonijiet Internazzjonali tad-Direttorat Ċentrali tal-Pulizija Ġudizzjarja
CY	Il-Pulizija ta' Ċipru	**HR**	Mhux Applikabbli
CZ	Mhux Applikabbli	**HU**	Iċ-Ċentru Internazzjonali ta' Kooperazzjoni Kriminali (NEBEK)
DE	16-il uffiċċju tal-Pulizija Kriminali tal-Istat u Uffiċċju Federali tal-Pulizija Kriminali wieħed — Punti ta' Kuntatt Ċentrali taċ-Ċiberkriminalità	**MT**	Il-Forza tal-Pulizija ta' Malta
EL	Il-Pulizija Ellenika (Id-Diviżjoni tal-Kooperazzjoni Internazzjonali tal-Pulizija)	**ES**	Iċ-Ċellula ta' Koordinazzjoni ta' Emerġenza
IT	Il-Kamra tal-Operazzjonijiet Internazzjonali tas-Servizz għall-Kooperazzjoni Internazzjonali tal-Pulizija	**NL**	Iċ-Ċentru Nazzjonali għall-Assistenza Legali Internazzjonali (LIRC)
LT	It-2ni Diviżjoni tal-Bord ta' Amministrazzjoni tal-Forza tad-Dipartiment tal-Pulizija taħt il-Ministeru tal-Intern tar-Repubblika tal-Litwanja u l-Bord tar-Relazzjonijiet Internazzjonali tal-Uffiċċju tal-Pulizija Kriminali Litwana	**PL**	Il-Kwartieri Ġenerali tal-Pulizija Federali
LV	Il-Pulizija Nazzjonali	**PT**	Il-Pulizija Kriminali
RO	It-Taqsima tal-Prosekuzzjoni u l-Investigazzjoni Kriminali tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Ġenerali	**SE**	L-Awtorità tal-Pulizija
SI	Mhux Applikabbli	**SK**	L-Uffiċċju tal-Pulizija Kriminali tal-Presidju tal-Forza tal-Pulizija tar-Repubblika Slovakka

It-tieni sentenza tal-Artikolu 14(1) tad-Direttiva ġiet implimentata fil-prattika f'għadd żgħir ta' Stati Membri. Ma nkisbitx informazzjoni dwar il-proċeduri li japplikaw għal talbiet urġenti fil-BE, BG, CZ, LV, RO, FR, HR, LU, NL, PL, SE, SK.

c) Rapportar ta' reati

L-Istati Membri huma obbligati wkoll jiftħu mezzi ta' rapportar xierqa. Tali mezzi għar-rapportar ta' suspett ta' frodi jew, b'mod aktar ġenerali, għar-rapportar ta' kwalunkwe reat kriminali possibbli, jistgħu jiġu stabbiliti f'atti leġiżlattivi. Ta' sikwit, l-Istati Membri stabbilixxew ir-rapportar ta' reat bħala obbligu għal ċerti kategoriji ta' persuni (fiżiċi u ġuridiċi) (fil-parti l-kbira f'konformità mal-Artikolu 15(2)), filwaqt li l-vittmi u "persuni fil-qrib" oħra jingħataw il-possibbiltà (iżda mhux l-obbligu) li jirrapportaw. Normalment dawn id-dispożizzjonijiet legali jiġu kkumplimentati minn implimentazzjonijiet prattiċi.

Jistgħu jsiru rapporti bil-miktub jew bil-fomm lill-pulizija u/jew lill-ġudikatura fl-Istati Membri kollha. Barra minn hekk, xi Stati Membri pprovdew mezzi ta' rapportar addizzjonali:

Id-dritt federali tal-AT jipprevedi diversi sistemi ta' rapportar sabiex ir-reati kriminali skont it-tifsira tal-Artikoli 3 sa 8 tad-Direttiva jkunu jistgħu jiġu rrapportati b'mod effiċjenti u rapidu: 1) id-dmir ta' rapportar tal-korpi u l-awtoritajiet pubbliċi; 2) is-sistema ta' żvelar ta' informazzjoni protetta tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku għall-Affarijiet Ekonomiċi u l-Korruzzjoni; 3) is-sistema ta' żvelar ta' informazzjoni protetta tal-Awtorità tas-Suq Finanzjarju; u 4) l-obbligu tal-fornituri ta' servizzi ta' pagament li jirrapportaw inċidenti operazzjonali jew ta' sigurtà serji. Infetaħ uffiċċju ta' rapportar speċifiku taċ-ċiberkriminalità fl-Uffiċċju Federali tal-Pulizija Kriminali. Barra minn hekk, il-Ministeru Federali tal-Intern qed jikkoopera mal-Kamra Ekonomika Federali. B'riżultat ta' dan, qed isiru diversi posta u kampanji, li jimmotivaw u jħeġġu lill-pubbliku jirrapporta ksur rilevanti tal-liġi.

Fil-BE, il-Ministeru tal-Ekonomija jimmaniġġja punt uniku ta' kuntatt għall-vittmi ta' frodi, ingann, qerq u truffa. Barra minn hekk, ġie stabbilit mezz legali ta' żvelar ta' informazzjoni protetta li sar disponibbli mill-Awtorità għas-Servizzi u s-Swieq Finanzjarji fir-rigward tal-ilmenti kollha relatati ma' prodotti u servizzi ta' kreditu jew ta' investiment.

F'CY, il-Pulizija Ċiprijotta, flimkien mal-Bank Ċentrali ta' Ċipru u l-awtorità nazzjonali għas-sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi tal-informazzjoni, huma maħtura formalment permezz ta' miżura leġiżlattiva bħala l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti responsabbli għall-ħolqien ta' kanali xierqa ta' rapportar u komunikazzjoni.

Id-dritt kriminali fiċ-CZ jobbliga lill-awtoritajiet tal-Istat jirrapportaw.

Fil-DE, l-entitajiet marbutin b'obbligu huma meħtieġa jirrapportaw tranżazzjonijiet suspettużi mingħajr dewmien żejjed. Barra minn hekk, ġew adottati miżuri mhux leġiżlattivi fil-livell Federali, bħal sħubija pubblika-privata istituzzjonalizzata għall-fini tal-identifikazzjoni, il-prevenzjoni, l-investigazzjoni jew il-prosekuzzjoni tar-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 tad-Direttiva, u pjattaforma għall-iskambju ta' informazzjoni.

Fil-EL, minbarra l-mezzi ta' rapportar ġenerali, il-gvern Grieg stabbilixxa servizz tal-istat online fejn iċ-ċittadini jistgħu jissottomettu ilmenti diretti rigward reati kriminali mwettqa online. Barra minn hekk, l-istituzzjonijiet ta' kreditu u fornituri oħra ta' servizzi ta' pagament iridu jirrapportaw lill-Bank tal-Greċja (li għandu kompetenzi li jikkonċernaw ilmenti bħal dawn) kwalunkwe inċidenza ta' frodi immedjatament hekk jiskopruha.

Fi ES, minbarra l-kanali ġenerali ta' rapportar ta' reati, il-Bank ta' Spanja jipprovdi mezz ta' rapportar f'kollaborazzjoni mal-Istitut Nazzjonali taċ-Ċibersigurtà.

Il-leġiżlazzjoni Taljana tiżgura li l-komunikazzjoni tal-pulizija ġudizzjarja lill-prosekutur pubbliku mill-pulizija ġudizzjarja dwar reat, u li tinkiseb fuq inizjattiva tagħhom stess jew wara lment jew kawża, tingħata b'mod puntwali. Il-kondiviżjoni tal-informazzjoni hija mħeġġa wkoll permezz ta' pjattaformi diġitali.

Il-LT għandha diversi kanali ta' rapportar biex tirrapporta r-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 tad-Direttiva, permezz ta' paġna web fuq l-internet (Portal tal-Pulizija elettronika), permezz tan-numru tat-telefon ta' emerġenza ġenerali 112, personalment, bil-posta elettronika, b'messaġġ testwali u permezz tal-applikazzjoni mobbli tal-pulizija elettronika, u mezzi awtomatiċi oħra. Il-fornituri tas-servizzi ta' pagament, l-istituzzjonijiet finanzjarji u entitajiet oħrajn marbutin b'obbligu, il-Bank tal-Litwanja u s-Servizz ta' Investigazzjoni tal-Kriminalità Finanzjarja huma obbligati jinnotifikaw lill-awtoritajiet kompetenti tal-infurzar tal-liġi dwar suspetti raġonevoli ta' azzjonijiet kriminali u/jew azzjonijiet illegali oħra.

Fil-LU wieħed isib sit web li jispjega kif wieħed għandu jirrapporta l-frodi. Il-Kummissjoni għall-Kontroll tas-Settur Finanzjarju stabbiliet linji gwida biex tidentifika l-frodi finanzjarja iżda titlob ukoll li l-istabbilimenti kollha li jaqgħu taħt is-superviżjoni tagħha jirrapportaw malajr kemm jista' jkun kwalunkwe frodi u kwalunkwe inċident kkaġunti minn attakki esterni relatati mal-kompjuter.

Fir-RO, l-impjegati pubbliċi u l-persuni b'pożizzjonijiet maniġerjali fi ħdan l-awtoritajiet pubbliċi, persuni li jwettqu servizzi ta' interess pubbliku u persuni li jaġixxu f'korpi ta' kontroll u superviżjoni huma obbligati jirrapportaw.

Fis-SI hemm id-dmir li l-awtoritajiet u l-organizzazzjonijiet statali kollha b'awtorità pubblika jirrapportaw reat krminali.

Il-pjattaforma Perceval fi FR, stabbilita b'att legali, tippermetti lill-vittmi jirrapportaw dwar frodi u ffalsifikar tal-karti bankarji. Teżisti pjattaforma simili għar-rapportar dwar iċ-ċiberkriminalità. Barra minn hekk, japplikaw sanzjonijiet għal kwalunkwe persuna (fiżika jew ġuridika) li permezz tal-azzjoni immedjata tagħha ma tipprevjenix reat, u b'hekk twassal għal obbligu ġenerali li tirrapporta.

Fl-HU, l-obbligu li jiġi rrapportat reat kriminali huwa stabbilit biss għall-membri tal-awtorità, l-uffiċjali pubbliċi u l-korpi professjonali statutorji. Fuq is-sit web tiegħu l-Bank Nazzjonali Ungeriż jinkoraġġixxi lill-istituzzjonijiet finanzjarji jirrapportaw suspett ta' frodi fil-forma ta' opinjoni.

F'MT, il-punt ta' kuntatt nazzjonali jinkoraġġixxi r-rapportar, b'mod partikolari mill-istituzzjonijiet finanzjarji, ta' suspett ta' frodi u ffalsifikar ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti.

Minbarra l-mezz ta' rapportar dwar l-iżvelar ta' informazzjoni protetta stabbilit legalment fil-Portugall, hemm Sistema ta' rapportar taċ-Ċiberkriminalità bi "klikkjatura waħda", fejn huwa possibbli li tiġi segwita link li tiftaħ minnufih email indirizzata lill-awtoritajiet kompetenti.

Fl-SE, ċerti tipi ta' reati, bħall-frodi tal-karti ta' kreditu, jistgħu jiġu rrapportati wkoll permezz tas-servizz elettroniku tal-Awtorità tal-Pulizija. Barra minn hekk, l-atturi fl-attivitajiet bankarji u ta' finanzjament huma obbligati jirrapportaw attivitajiet suspettużi relatati ma' każijiet potenzjali ta' ħasil tal-flus jew finanzjament tat-terroriżmu, jew proprjetà li altrimenti tiġi minn att kriminali, lill-Awtorità tal-Pulizija. Barra minn hekk, ikun hemm djalogu kontinwu bejn l-operazzjonijiet bankarji u finanzjarji u ċ-Ċentru Nazzjonali tal-Frodi tal-Awtorità tal-Pulizija.

Id-dispożizzjonijiet legali fis-SK jistabbilixxu rekwiżit (u proċeduri) tal-awtoritajiet pubbliċi u ta' persuni ġuridiċi oħra biex jirrapportaw reati kriminali lill-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi minnufih. Hemm ukoll obbligi ta' rapportar relatati mal-ħasil tal-flus ta' persuni obbligati u speċifikament tal-banek.

Alternattivament, fl-NL u l-PL ittieħdu azzjonijiet mhux leġiżlattivi li jimplimentaw l-Artikolu 15 tad-Direttiva. Il-linji tas-servizz tal-pulizija Olandiżi u s-sit web tal-pulizija jipprovdu mezz xieraq biex tiġi rrapportata l-frodi li tinvolvi mezzi ta' ħlas mhux bi flus kontanti lill-awtoritajiet. Barra minn hekk, il-gvern Olandiż impenja ruħu li jħeġġeġ lill-istituzzjonijiet finanzjarji u lil persuni ġuridiċi oħra jirrapportaw kwalunkwe suspett ta' frodi. L-isforz jidher, pereżempju, mill-eżistenza ta' front office għal frodi finanzjarja li huwa stabbilit fl-unitajiet tal-pulizija kollha fin-Netherlands. Barra minn hekk, ġie ffirmat patt bejn erba' banek ewlenin u kards tal-ICS u l-pulizija għal ġlieda konġunta kontra l-frodi (bankarja) u l-phishing. Fil-PL, l-unitajiet kollha tal-pulizija jilqgħu ir-rapporti ta' reati kriminali 24/7. Barra minn hekk, minħabba n-natura tar-reati li jitwettqu bl-użu tat-teknoloġiji tal-kompjuter, huwa possibbli li dawn jiġu kkuntattjati direttament ma' unità organizzattiva speċjalizzata tal-Kwartieri Ġenerali tal-Pulizija. Barra minn hekk, sabiex tiġi żgurata l-aktar kooperazzjoni rapida possibbli mas-settur bankarju, ġie stabbilit mezz ta' kooperazzjoni bejn il-Bureau għall-Ġlieda kontra ċ-Ċiberkriminalità tal-Kwartieri Ġenerali tal-Pulizija u ċ-Ċentru tas-Sigurtà Bankarja tal-Assoċjazzjoni tal-Banek Pollakka.

L-Artikolu 15(2) tad-Direttiva ma ġiex traspost fil-BG, EE, HR.

2.5. L-appoġġ lill-vittmi u l-prevenzjoni

a) L-assistenza u l-appoġġ lill-vittmi

L-assistenza u l-appoġġ lil persuni fiżiċi u ġuridiċi li d-*data* personali tagħhom tkun intużat ħażin huma żgurati mill-Artikolu 16(1) tad-Direttiva. Il-miżuri jenħtieġ li jinkludu: a) l-offerta ta' informazzjoni u pariri speċifiċi dwar il-protezzjoni kontra l-konsegwenzi negattivi ta' tali reat, u b) l-għoti ta' lista ta' istituzzjonijiet dedikati li tkopri aspetti differenti tal-kriminalità relatata mal-identità u l-appoġġ għall-vittmi.

Bl-istess mod, il-persuni ġuridiċi li jisfaw vittmi tar-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 ta' din id-Direttiva għandu jkollhom aċċess għall-informazzjoni dwar a) il-proċeduri biex isiru l-ilmenti, b) id-dritt li jirċievu informazzjoni dwar il-każ, c) il-proċeduri disponibbli biex isiru l-ilmenti jekk l-awtorità kompetenti ma tirrispettax id-drittijiet tal-vittma matul il-proċedimenti kriminali, u d) id-dettalji ta' kuntatt għall-komunikazzjonijiet dwar il-każ tagħhom (l-Artikolu 16(3) tad-Direttiva).

Il-kodiċi tal-Proċedura Kriminali tal-biċċa l-kbira tal-Istati Membri fih regolamenti dwar il-vittmi u d-drittijiet tagħhom, inklużi xi dispożizzjonijiet speċifiċi dwar id-drittijiet tal-vittmi għall-informazzjoni u l-assistenza matul il-proċedimenti, id-dritt għal konsulenza u d-dritt li jilmentaw. Att speċifiku li jittrasponi d-Direttiva spiss jikkomplementa dak li diġà ġie stabbilit fil-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali. Il-persuni ġuridiċi huma tipikament ittrattati f'dispożizzjonijiet legali separati fil-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, jew xi mkien ieħor. Barra minn hekk, hemm diversi kampanji ta' informazzjoni, fuljetti, siti web apposta, ċirkulari, eċċ. li jassistu u jappoġġaw lill-vittmi tar-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 tad-Direttiva. Dan huwa l-każ fl-AT, BE (fir-rigward tal-Artikolu 16(1)), CY, CZ, DE, IT, LT , LU (fir-rigward tal-Artikolu 16(1)), LV (fir-rigward tal-Artikolu 16(3)), RO, SI (fir-rigward tal-Artikolu 16(3)), EE, FI (fir-rigward tal-Artikolu 16(1)), FR (fir-rigward tal-Artikolu 16(1)), HR, HU, NL, PL (fir-rigward tal-Artikolu 16(3)), PT, SE u SK. L-Artikolu 16(1) u/jew l-Artikolu 16(3) tad-Direttiva ma ġew trasposti imkien litteralment jew kważi litteralment, ħlief MT.

Il-lista ta' faċilitajiet ta' konsulenza akkreditati li jipprovdu assistenza lill-vittmi, kif imsemmi fil-punt b) tal-Artikolu 16(1) tad-Direttiva, normalment tkun disponibbli online, u b'hekk tiġi implimentata fil-prattika.

b) Il-Prevenzjoni

L-Artikolu 17 dwar il-prevenzjoni jirrikjedi li l-Istati Membri jieħdu azzjoni xierqa, pereż. kampanji ta' informazzjoni u ta' sensibilizzazzjoni, programmi ta' riċerka u edukazzjoni. Din it-taqsima hija bbażata fuq valutazzjoni tal-informazzjoni nnotifikata mill-Istati Membri lill-Kummissjoni kif ukoll riċerka fuq l-Internet b'sors miftuħ biex tiġi esplorata l-eżistenza ta' miżuri ta' prevenzjoni. Kif inhu deskritt fit-Tabella 2 hawn taħt, meta jkunu ġew identifikati azzjonijiet ta' prevenzjoni, dawn jirrigwardaw prinċipalment iċ-ċiberkriminalità u l-frodi online. Madankollu, f'xi pajjiżi, l-informazzjoni dwar il-prevenzjoni tal-frodi hija pprovduta wkoll, tipikament mill-Pulizija.

Tabella 2 Azzjonijiet ta' Prevenzjoni

Stat Membru	Azzjonijiet
AT	Il-pulizija Federali tipprovdi informazzjoni regolari fuq is-sit web tagħha u fin-netwerks soċjali dwar modi kif tipproteġi lilha nnifisha kontra l-frodi. Il-kooperazzjoni mal-partijiet ikkonċernati bħall-Kamra tal-Kummerċ hija appoġġata u implimentata fil-qafas tal-proġetti tal-kummerċ elettroniku.
BE	Siti web differenti b'materjal ta' konsulenza/sensibilizzazzjoni, bħal dawk immexxija miċ-Ċentru għaċ-Ċibersigurtà tal-Belġju (CCB). Jeżisti element ta' kooperazzjoni mal-partijiet ikkonċernati permezz ta' tiftix fuq l-internet pereż. l-organizzazzjoni li tirrappreżenta s-settur finanzjarju kkooperat mal-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku ta' Brussell (parquet) biex tiżviluppa materjal li jqajjem kuxjenza
BG	Kampanja għall-ġlieda kontra l- "mules finanzjarji" fil-Bulgarija bdiet fl-2021 immexxija mill-Assoċjazzjoni tal-Banek u mwettqa b'mod konġunt mad-Direttorat Ġenerali "Ġlieda kontra l-Kriminalità Organizzata" u l-uffiċċju tal-prosekutur. Id-Direttorat Ġenerali nieda wkoll kampanja dwar il-phishing
CY	Fuq is-sit web tagħha s-Subdiviżjoni taċ-Ċiberkriminalità tal-Pulizija tipprovdi informazzjoni u pariri dwar kwistjonijiet bħall-frodi diġitali kif ukoll informazzjoni dwar avvenimenti li ġejjin, pereż. kampanji ta' sensibilizzazzjoni. Eżempju wieħed huwa l-kampanja ta' informazzjoni dwar is-sigurtà tal-informazzjoni mwettqa mill-Pulizija, il-Bank Ċentrali, l-Assoċjazzjoni tal-Banek u l-Awtorità tas-Sigurtà Diġitali.
DE	Fuq is-sit web tagħha l-pulizija Federali (BKA) tipprovdi ħarsa ġenerali lejn il-miżuri mmirati lejn sħubija pubblika-privata istituzzjonalizzata għall-fini tal-identifikazzjoni, il-prevenzjoni, l-investigazzjoni jew il-prosekuzzjoni tar-reati koperti mid-Direttiva, pereż. is-sħubija bejn l-Uffiċċju Federali tal-Pulizija Kriminali (BKA), l-Uffiċċju Federali għas-Sigurtà tal-Informazzjoni (BSI) u ċ-Ċentru Ġermaniż ta' Kompetenza kontra ċ-Ċiberkriminalità e.V. (G4C), assoċjazzjoni ta'

	istituzzjonijiet finanzjarji u kumpaniji fis-settur tas-sigurtà tal-IT. BKA nieda wkoll il-Konferenza dwar iċ-Ċiberkriminalità C³, pjattaforma għall-iskambju bejn l-awtoritajiet, in-negozju, ix-xjenza u l-politika. Il-G4C jipproduċi wkoll fuljetti ta' informazzjoni u taħriġ. Fl-aħħar nett, il-BKA jipparteċipa wkoll f'miżuri ta' prevenzjoni fil-qasam taċ-ċiberkriminalità fil-livell tal-Länder u, fil-livell nazzjonali, il-BKA huwa wkoll konness ma' awtoritajiet u organizzazzjonijiet oħra tal-pulizija u mhux tal-pulizija (partijiet ikkonċernati) u qed iżid il-kooperazzjoni, speċjalment dwar suġġetti ta' tendenzi.
FR	Il-Ministeru tal-Intern qed jippubblika informazzjoni dwar il-prevenzjoni ċibernetika. Il-pjattaformi disponibbli biex isiru rapporti dwar iċ-ċiberkriminalità jinkludu wkoll messaġġi ta' prevenzjoni kif ukoll is-Servizz Nazzjonali ta' Informazzjoni u Komunikazzjoni tal-Pulizija (SICoP). Eżempji oħra jinkludu gwida maħruġa mill-Bank ta' Franza jew il-gwida dwar il-prevenzjoni kontra l-frodi ppubblikata mit-Task Force Nazzjonali dwar il-ġlieda kontra l-frodi, li tiġbor flimkien awtoritajiet amministrattivi u tal-infurzar differenti.
EL	Id-diviżjoni taċ-Ċiberkriminalità u l-Kwartieri Ġenerali tal-Pulizija huma attivi ħafna biex jinfurmaw lill-pubbliku, iqajmu kuxjenza u jnaqqsu r-riskju li wieħed isir vittma ta' frodi, b'kampanji televiżivi, diskorsi edukattivi u informazzjoni online.
ES	L-Istitut Nazzjonali Spanjol taċ-Ċibersigurtà u l-Aġenzija tat-Taxxa jipprovdu fis-sit web tagħhom informazzjoni rilevanti għall-prevenzjoni ta' phishing, ransomware eċċ. f'ambjenti tan-negozju.
HR	Il-Ministeru tal-Intern jipprovdi informazzjoni online dwar il-frodi fuq l-internet u jmexxi kanal Youtube iddedikat għall- "Frodi u s-Sigurtà tal-Kompjuters", li jkun fih filmati dwar scams ċibernetiċi
IT	Id-dipartiment tat-Teżor, li għandu l-kompitu li jipprevjeni l-frodi fil-mezzi ta' ħlas, diġà qed jippromwovi sensiela ta' inizjattivi fil-livell lokali, f'kollaborazzjoni mal-amministrazzjonijiet lokali u s-sistema universitarja, billi jorganizza seminars u sessjonijiet ta' ħidma indirizzati lill-kategoriji involuti fl-iffalsifikar tal-flus, inklużi ċ-ċittadini
LT	L-informazzjoni dwar il-prevenzjoni tista' tinstab fuq is-sit web tal-Awtorità għar-Regolamentazzjoni tal-Komunikazzjoni b'rabta mal-frodi online u s-sit web tal-Pulizija dwar l-aktar tipi komuni ta' frodi ċibernetika. Barra minn hekk, wieħed mill-objettivi tal-Istrateġija Nazzjonali dwar iċ-Ċiberkriminalità huwa t-tisħiħ tal-prevenzjoni u l-kontroll taċ-ċiberkriminalità, b'mod partikolari billi tiġi żviluppata kooperazzjoni effettiva bejn l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi u partijiet ikkonċernati oħra.
LV	Il-Kummissjoni tas-Swieq Finanzjarji u Kapitali żviluppat diversi għodod tal-internet biex tipprovdi informazzjoni u gwida dwar kwistjonijiet ta' sigurtà finanzjarja u frodi. Barra minn hekk, ġew organizzati diversi kampanji f'kooperazzjoni mal-Pulizija tal-Istat u ċ-Ċentru għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Konsumatur.
NL	Hemm fis-seħħ miżuri, bħall- "Fraudehelpdesk" (linja telefonika għall-għajnuna kontra l-frodi) li hija organizzazzjoni ssussidjata mill-Gvern Olandiż. Fejn jistgħu jiġu rrapportati azzjonijiet frodulenti, il-fraudehelpdesk huwa parti mill-SAFECIN stichting (Foundation for Tackling Financial and Economic Crime in the Netherlands, Fondazzjoni għall-Indirizzar tal-Kriminalità Finanzjarja u Ekonomika fin-Netherlands (SAFECIN)), li hija fondazzjoni b'involviment governattiv
SE	Jinżamm djalogu kontinwu bejn l-operazzjonijiet bankarji u finanzjarji u ċ-Ċentru Nazzjonali tal-Frodi tal-Awtorità tal-Pulizija, NBC. Barra minn hekk, l-NBC jikkollabora, anke għal skopijiet ta' prevenzjoni tal-kriminalità, ma' pereżempju atturi fil-kummerċ elettroniku. L-importanza tar-rapportar tal-frodi lill-pulizija hija enfasizzata f'dawn il-kuntatti.

F'għaxar Stati Membri (CZ, EE, FI, HU, MT, PL, PT, RO, SI, SK), ma nstabet l-ebda informazzjoni dwar azzjonijiet xierqa ta' prevenzjoni u implimentazzjoni prattika, għalkemm f'MT u RO, il-leġiżlazzjoni tirrifletti dan l-obbligu, billi ssegwi l-formulazzjoni tad-Direttiva mill-qrib.

3. Il-konklużjoni u l-passi li jmiss

Id-Direttiva wasslet għal progress sostantiv fil-kriminalizzazzjoni tal-frodi u l-iffalsifikar ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti fuq livell fuq livell komparabbli fl-Istati Membri kollha, li tiffaċilita l-kooperazzjoni transfruntiera tal-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi li jinvestigaw dan it-tip ta' reati. L-Istati Membri emendaw il-kodiċi kriminali u leġiżlazzjoni rilevanti oħra tagħhom, issimplifikaw il-proċeduri u waqqfu jew tejjbu skemi ta'

kooperazzjoni. Il-Kummissjoni tirrikonoxxi l-isforzi ewlenin magħmula mill-Istati Membri biex jittrasponu d-Direttiva.

Madankollu, għad hemm kamp ta' applikazzjoni għad-Direttiva biex tilħaq il-potenzjal sħiħ tagħha jekk l-Istati Membri kellhom jimplimentaw id-dispożizzjonijiet kollha tagħha. Sal-lum l-analiżi tissuġġerixxi li xi elementi mit-titjib ewlieni li għandu jinkiseb mill-Istati Membri jinkludi l-Artikolu 2(d), li jipprovdi d-definizzjoni ta' munita virtwali; L-Artikolu 7 dwar reati relatati mal-għodod użati għat-twettiq tar-reati, u l-Artikolu 8(2) dwar it-tentattiv; L-Artikolu 9(6) dwar il-pieni għal persuni fiżiċi f'każ li r-reat jitwettaq fil-qafas ta' organizzazzjoni kriminali; L-Artikolu 14 dwar l-iskambju tal-informazzjoni; u l-Artikolu 16 dwar l-assistenza u l-appoġġ għall-vittmi.

Il-Kummissjoni se tkompli tipprovdi appoġġ lill-Istati Membri fl-implimentazzjoni tagħhom tad-Direttiva. B'mod partikolari, fl-2023 se tiġi ppubblikata sejħa ddedikata għall-proposti.

Il-Kummissjoni tieħu l-impenn li tiżgura li t-traspożizzjoni tiġi finalizzata fl-UE kollha u li d-dispożizzjonijiet jiġu implimentati b'mod korrett. Dan jinkludi l-monitoraġġ li l-miżuri nazzjonali jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet korrispondenti fid-Direttiva. Fejn ikun meħtieġ, il-Kummissjoni se tagħmel użu mis-setgħat ta' infurzar skont it-Trattati permezz ta' proċeduri ta' ksur.